اَلْغُرُورُ

ALDANMAK-ALDATMAK

(ğurûr)

Aldanma ve aldatma anlamlarında kullanılan sözcüklerin kökü olan ğurûr, türevleriyle birlikte 20 küsur yerde geçer.

اَلْغَرَّ اَلْغُرُورُ

Gurur ve ğırre, "uyanık halde iken gaflete düşmeye denir." (Râgıb, ğurûr mad.) Türkçe'de 'g' harfiyle gurur şeklinde yazılan bu sözcük, "mal, ün, şehvet ve şeytandan kaynaklanarak insanı aldatan her şey için kullanılır. Daha çok şeytanın aldatması için kullanılır. Çünkü aldatanların en tehlikelisi odur. İkinci derecede, dünya için kullanılır. Hz. Ali der ki, 'Dünya aldatır, zarar verir ve geçip gider.' Aynı kökten gelen ğarar, tehlike anlamındadır. Çok süt vermesi beklenen devenin az süt vermek suretiyle aldatmasına da ğurûr denir." (Râgıb, aynı mad.)

Kur'an'ın, "Ey insan! O sonsuz cömertliğin sahibi Kerim rabbine karşı seni aldatıp gururlu kılan nedir?" (İnfitar, 6) ayeti indiği zaman Hz. Peygamber'e sordular: "O, nedir?" Cevap verdi: "Cehalet!" (bk. Elmalılı, adı geçen ayetin yorumu)

Anlaşılan o ki, Hz. Muhammed'e göre, aldanış ve aldatışın ikisinin temelinde de cehalet yatmaktadır.

Aldatış, esası itibariyle şeytanın belirgin niteliklerindendir. İnsanoğlunun ebeveyninin şeytandan yediği ilk darbe bir aldatış darbesidir. (7/22) Kur'an burada şeytanla ilgili olarak şu noktanın altını ısrarla çiziyor: Şeytan, aldatış ve aldanıştan başka hiçbir şey vaat etmez. (4/120; 17/64) Benzeri bir dikkat çekişe, ne ilginçtir ki, zalimlerden söz edilirken tanık oluyoruz: Zalimlerin birbirlerine vaatleri de bir aldatış ve aldanıştan başka şey olamaz. (35/40) Bu iki dikkat çekişi esas alarak şu sonuca varabiliriz:

Aldatmayı temel araç olarak kullanan iki büyük tahrip gücü vardır: Şeytan ve zulüm odakları...

Buradan anlaşılır ki aldanış, insanoğlunun temel zaaflarından biridir. Bu zaaf insanda giderek temel zulüm faaliyetlerinden birine de vücut verecektir ki, o, aldatıştır. İnsan, bir sıfatı da 'Ğerûr' (aldatıcı) olan şeytana teslim olduğu ölçüde aldatışın da faili olacaktır. Kısacası, insanın tipik özellikleri arasında bir yandan aldanmaya maruz kalırken öte yandan aldatmaya devam etmek de vardır.

Aldatma ve aldanma, etken ve edilgen bir musibet ikilisi halinde insanoğlunu ömürler boyu kemirip durmuştur ve kemirmeye devam edecektir. Çünkü bu ikili yapı insanın temel özelliklerinden biridir.

Aldatıcılar arasında dikkat çekilenler, küçükten büyüğe doğru şöyle sıralanabilir:

1. Yaldızlı-süslü laflarla aldatma-aldanma. (6/112)

2. Beldelerde egemenlik kurmak, gezip dolaşmakla aldatma-aldanma. (3/196; 40/4)

3. Dine sokulan uydurma ve iftiralarla aldatma-aldanma. (3/24; 8/49)

4. Hurafeler, uydurmalar, anlamını bilmeden okuyuşlarla (el-emanı) aldatma-aldanma. (57/14)

5. Sefil-rezil yaşayışla (el-hayat ed-dünya) aldatma-aldanma. (3/185; 6/70, 130; 7/51; 31/ 33; 35/5; 57/20)

6. Allah ile aldatma-aldanma. (31/33; 35/5; 57/14)

En tehlikeli aldatış ve aldanış, dünyanın araç yapıldığı aldatış ve aldanışla Allah'ın araç yapıldığı aldatış ve aldanıştır. Araç kullanılarak sergilenen aldatış ve aldanışın en yıkıcısı 'Allah ile aldatma-aldanma'dır Kur'an şöyle uyarıyor:

"Sakın, aldatıcı sizi Allah ile aldatmasın!" (Lukman, 33; Fâtır, 5; Hadîd, 14)

Dikkat edilirse, diğer aldatma ve aldanmaların aksine, Allah ile aldatma ve aldanmada fail, Allah değildir. Fail, şeytan başta

olmak üzere başkalarıdır. Bu aldatmada, Allah fail değil, failler tarafından kullanılan bir araçtır.

Açıktır ki, Allah ile aldatma ve aldanmanın yıkıcılığını büyüten, Allah'ın, tüm aldatma ve aldanmalarda son sığınma mercii olmasıdır. En son ve en güvenli sığınak da aldatma aracı yapılınca insanın hali nice olacaktır?! Aldatmada araç bizzat Allah olursa, hangi lahavle ile kime sığınarak kurtulacağız?!

Bu özelliği dikkate alarak şunu söyleyebiliriz:

insanoğlunun en kahırlı bunalımları, Allah'ın araç yapıldığı aldatıştan kaynaklanan bunalımlardır. En zehirli zulümler de bu aldatıştan doğar. En kalıcı, en yıkıcı bozgunlar, bu aldatışın vücut verdiği bozgunlardır. Tarih buna tanıktır. Bu yüzden şunun altını önemle çizmeliyiz:

Allah ile aldatmaya giden yolları tıkamak, başka bir deyişle, din istismar ve ticaretine geçit vermemek, mutlu ve huzurlu bir dünya için temel teminattır.

Allah ile aldatma, hiçbir ödün ve uzlaşmayla aşılamaz. O, deyim yerinde ise ölümsüz bir beladır. Çünkü ölümsüz olan bir aracı kullanmaktadır. Oysaki diğer aldatmaların belası bir şekilde sona erer. Çünkü onların ne kendileri ne de araçları ölümsüzdür.

Allah ile aldatma ve aldanma konusunu biz, *'Allah ile Aldatmak'* adıyla bağımsız bir kitap çalışması yaptığımız için burada ayrıntılara girmeyeceğiz. Dileyenler o kitaba bakabilirler.

Allah →